

„My chcemy Boga“ - nowa wystawa on-line

2020-04-29

Przed sześćdziesięciu laty mieszkańcy Nowej Huty stanęli do walki z władzami w obronie krzyża znajdującego się na osiedlu Teatralnym. Został on postawiony w miejscu, gdzie miał być wybudowany pierwszy nowohucki kościół. Wbrew wcześniejszej obietnicy, komuniści zdecydowali o utworzeniu w tym miejscu szkoły. 27 kwietnia 1960 r. na plac wjechały koparki, które miały wykopać krzyż, w wyniku czego doszło do rozruchów i walk między broniącymi go mieszkańcami a milicją. O tym wydarzeniu opowiada najnowsza wystawa w Muzeum Krakowa, przygotowana przez zespół Muzeum Nowej Huty. Ekspozycja ze względu na epidemię dostępna jest tylko w internecie pod adresem krzyznowohucki.muzeumkrakowa.pl.

Drewniany krzyż ustawiono 17 marca 1957 roku na placu, gdzie miał stanąć pierwszy w Nowej Hucie kościół. Miejsce to, u zbiegu ówczesnych ulic Marksa i Majakowskiego, poświęcił administrator apostolski diecezji krakowskiej, biskup Eugeniusz Baziak. Komunistyczne władze nie dotrzymały jednak obietnicy wzniesienia kościoła i postanowiły zbudować na tym miejscu szkołę. Pozwolenie na budowę cofnięto, a krzyż polecono usunąć.

27 kwietnia 1960 r. wjechały na plac koparki, by wykopać krzyż. Doszło do rozruchów i walk między milicją a mieszkańcami, którzy wystąpili w jego obronie. Sprzeciw przeciwko usunięciu symbolu religijnego przeistoczył się w walkę w obronie wolności wyznania, a szerzej w obronie wolności i godności człowieka. Obrona krzyża nowohuckiego była również istotnym momentem dla tożsamości dzielnicy i poczucia wspólnoty lokalnej.

Wydarzenia te wpisały się w długie i trudne starania o budowę kościoła w Nowej Hucie i były pierwszym sprzeciwem mieszkańców „modelowego miasta socjalistycznego” wobec aparatu komunistycznej władzy. Mieszkańcy Nowej Huty przestali być biernym przedmiotem, lecz ukazali się jako aktywna i samostanowiąca wspólnota walcząca o swoją podmiotowość, potrzeby i prawa.

Wieloletnia walka mieszkańców o wzniesienie kościoła w Nowej Hucie, zakończyła się po dwudziestu latach od postawienia krzyża na os. Teatralnym. 15 maja 1977 roku kardynał Karol Wojtyła, już jako metropolita krakowski, konsekrował kościół Matki Bożej Królowej Polski w Bieńczycach, nazywany potocznie Arką Pana.

Wystawę można oglądać on-line pod adresem krzyznowohucki.muzeumkrakowa.pl.